Diplomaosztás, doktoravatás

Több felsőfokú szegedi intézményben osztották ki tegnap a végzős hallgatók diplomáját. A József Attila Tudományegyetem bölcsészettudományi karának az egyetem Dugonics téri épületének aulájában rendezett ünnepségén *dr. Mikola Tibor* dékánhelyettes 158 végzősnek, 113 nappali és 45 levelező tagozatos hallgatónak adta át diplomáját. Az Élelmiszeripari Főiskola a Komócsin Zoltán téri Ifjúsági Házban tartotta meg délután az ünnepséget. *Gábor Miklósné dr.* főigazgató 114 nappali és 41 levelező hallgatónak adta át a főiskola elvégzését igazoló diplomáját.

Ünnepi ülésen avatott fogorvosdoktorokat a Szegedi Orvostudományi Egyetem tanácsa. *Dr. Szilárd János* rektorhelyettes elnökletével 16 fogorvosdoktor-jelöltet avatott föl *dr. Földes Vilmos* orvoskari dékán. A friss doktorok nevében *dr. Virág Péter* mondott köszönetet az egyetemnek, és búcsúzott az alma matertől.

Olasz küldöttség hazánkban

Giuseppe Avolio elnök vezetésével, a TOT meghívására szombaton, tegnap Budapestre érkezett a mintegy 600 000 földbérlő és állattartó érdekképviseletét ellátó Olasz Paraszt Szövetség négytagú küldöttsége. Az olasz vendégek — elsősorban Baranya és Pest megyében — tanulmányozzák a termelőszövetkezetek munkáját, az ott dolgozók szociálpolitikai körülményeit és tárgyalnak a TOT vezetőivel.

Szakszervezetek számvetése

Az építők megyei küldöttértekezlete

Az Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezetének Csongrád megyei bizottsága tegnap, szombaton tartotta meg küldöttértekezletét a DÉLÉP irodaházának ebédlőjében. *A megyében levő építőipari vállalatok és szervezetek több mint 15 ezer szervezett dolgozóját 110 küldött képviselte.* A tanácskozáson részt vett *Papdi József*, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának osztályvezetője, *Horváth Béla*, az építők szakszervezetének osztályvezetője, *Oláh Mihály*, az SZMT elnöke és *Kovács Sándor*, az SZMT titkára is. A küldöttértekezlet elnöki tisztét *Kiss Sándor* látta el, megválasztották a munkabizottságokat, majd *Sebők István*, az építők szakszervezetének megyei titkára számolt be az elmúlt öt esztendőben végzett munkáról.

A beszámoló értékelte a legutóbbi szakszervezeti választások — a bizalmiak, főbizalmiak és testületek — tapasztalatait. Megemlítették, hogy több helyen változások történtek a szervezeti fölépítésben, s egyszerűsítették a szakszervezeti munkát is. Így *jobban tudnak alkalmazkodni a gazdasági tennivalókhoz, a szakmai vezetéshez.*

A számok azt bizonyították, hogy a megye tizenöt építőipari vagy ahhoz szorosan kapcsolódó vállalatoknál, intézményeknél a létszám alig változott az elmúlt öt esztendőben, hiszen 1975-ben is körülbelül 15 500 ember dolgozott e cégeknél. Legtöbben a DÉLÉP-nél találnak munkaalkalmat, több mint hatezren, de az Alföldi Porcelángyárban is 3 ezer ember dolgozik. Ha építőmunkásokról esik szó, a legtöbb embernek eszébe jut a lakásépítés. Bár sokan várnak lakásra Szegeden és a környező városokban is, mégis említést érdemel, hogy az elmúlt öt év során a DÉLÉP és a CSOMIÉP közel 12 ezer lakást adott át, ebből természetesen a DÉLÉP 90 százalékos arányban részesült.

A szakszervezeti küldöttértekezleten elmondták, hogy az építőmunkások szépen kiveszik részüket a *munkaversenyből*, összesen 944 szocialista brigádban 10 ezer dolgozó tevékenykedik. *A szorgalmas és jó munkát anyagilag és erkölcsileg egyaránt elismerik.* Az építők nagy családjában a fizikai munkások évi átlagos keresete tavaly jóval meghaladta a 40 ezer forintot, a DÉLÉP-nél pedig megközelítette az 50 ezret. Számos kollektíva kapott magas kitüntetést, a kiváló dolgozók száma is ezer körül van. Az elmúlt esztendőben több mint 3 ezer dolgozó üdülhetett, bár még mindig keveslik a családos beutalók számát. A vállalatok anyagi erejükhöz képest támogatták a dolgozók lakásépítését, öt esztendő során ezer embernek adtak 48 millió forintot.

Természetesen az építők házatáján is *akad bőven tennivaló, s ez kicsendült a felszólalók szavaiból*, kik hasznos javaslataikkal, megjegyzéseikkel tették kerek egészszé a megyebizottság beszámolóját. A vita, hozzászólások összefoglalója és a határozati javaslat elfogadása után a küldöttek *megválasztották* a tizenöt tagú megye bizottságot, 26 küldöttet az SZMT tisztújító tanácskozására és 18 küldöttet az építők szakszervezetének soron levő kongresszusára. Az építők szakszervezete Csongrád megyei bizottsága elnökévé *Kiss Mihály* nyugdíjast, titkárának újból *Sebők Istvánt* választották meg.

A tömegízlésről

Huszonöt általános iskolás gyerekből huszonkettő a rántott húst vallotta legkedvesebb ételének egyik riportutam során.

A rántott hús jó étel. Magam is szeretem. No, de hogy a legkedvesebb...!? Akkor, amikor a honi szakácsművészet világhírű mestereit a nagyvárosok luxus éttermeiben boldogan fogadják!

1.

Ó, te nagyképű ínyenc! — vádolhatnám magamat lehiggadván. — Hát mit gondoltál? Hogy a magyar háztartás hasonlít a Magyar Konyhára? Hogy a munkában elfáradt asszonyok, vasárnap, szakácskönyvekből kilesett ételkölteményekkel lepik meg családjuk tagjait? S ha így is lenne, talán a gyermekek egysíkú étkezésen nevelkedett gyomra gyönyörrel fogadná be, akárcsak a hortobágyi palacsintát is?

A rántott hús! Az igen! Az problémamentes. Elkészítése is, fogyasztása is. Nem gyötri nyelvünk ízlelőbimbóit fűszerek példátlanul gazdag és sajátos kombinációja. Szaglósejtjeinket nem teszi próbára ritka illatok arzenáljával. Egyszerű, megszokott — milliók ünnepi eledele. Millióké ugyanúgy, mint az operett, a porcelán nimfa, a detektívregény, a művirág, a kommersz film és a többi művészeti vagy használati cikk, amelyeket a tömegízlés címszava alá sorolunk. Odatartozik definícióink szerint minden kevésbé értékes, minden problémamentes, minden, ami könnyű. Ebből következően a magas ízléshez pedig minden értékes, minden problémagazdag és komoly műalkotás. A tömegízlés megnevezés azt sejteti velünk, hogy aki az előbbi tulajdonságokkal rendelkező dolgokat kedveli, az a tömeghez tartozik, aki pedig az utóbbiakat, az az elithez. Arra egy rövid írás keretein belül nincs lehetőség, hogy a merev szembeállítás arisztokratikus demagógiáját elemezzük. Legfeljebb annyit jegyezhetünk meg, hogy egyrészt a határvonalat egy ember ízlésrendszerén belül szinte sohasem lehet ilyen élesen meghúzni: ugyanazon személy szeretheti az operettet, és gyűlölheti a művirágot, vagy egyforma örömmel olvashatja Flaubert és Agatha Christie műveit.

Másrészt — legalábbis a művészetek körén belül — nem pusztán ízlésünk tárgya dönti el azt, hogy melyik csoportba tartozunk. A befogadásnak azonos mű esetében is sokféle szintje van. Van olyan, aki érti a komoly zenét, van, aki csak érzi, némelyikünk sejti, s bizonyára olyan is akad, aki a „tömegtől" való különállását jelzi zenehallgatással, és értelmét, szívét meg sem érintik a hangok. Ugyanígy a Bűn és bűnhődés is olvasható detektívregényként, vagy az Anna Karenina egyszerű szerelmi sztorinként oly módon, hogy e regények mélyebb emberi tartalmai meg sem érintik az olvasót.

No, de az a gondolatsor messzire vezetne, szóljunk inkább arról, hogy mitől és kiktől függ a közízlés? S lehet-e változtatni rajta?

2.

A rántott húsról szólva már megpendítettem a nevelés — elsősorban a szülői ház hatásának — jelentőségét az ízlés kialakulásában. Ez a hatás persze általában nem azt jelenti, hogy amit a szülők szerettek, azt szereti a gyermek is. Inkább a nyitottság (vagy zártság), az érzékenység (vagy érzéketlenség), az egységes (vagy töredezett) világkép elsajátítását segíti elő a család, amely tulajdonságok határozzák meg a személyiség értékelő apparátusát: az ízlést. Így fordulhat elő az, hogy könyv, zenehallgatás és múzeumlátogatás nélkül felnőtt ember is vonzódhat értékes műalkotásokhoz, mert az otthon emberi tartalma — „közösségi kultúrája" — felkészítette a legrangosabb művek befogadására is.

Ám, nem csak a család, hanem a többi kisközösség és a nevelési intézmények is befolyásolják ízlésünket. Az óvoda, az iskola, a baráti kör, a munkahelyi csoport, a lakóhelyi környezet, vagy éppen házastársunk, sőt, saját gyermekünk is azzal, amit ő hoz a külvilágból, az iskolából, az utcáról, a televízióból. S ha már a televíziót említjük: az ízlés alakulása függ a lehetséges választéktól is. Ha a vendéglőkben mindig ugyanaz az öt-hatféle, untig ismert étel szerepel az étlapon, nem valószínű, hogy táplálkozási kultúránk színvonala gyors emelkedés előtt áll. Ha nem találkozunk egy bizonyos típusú könyvvel, filmmel, zenével, képpel — azt sem tudhatjuk, hogy ízlésünk elfogadná-e, vagy elutasítaná.

A tömegízlés alakításában tehát felelősség terheli a tömegkommunikációs eszközöket — és persze a könyvtárakat, művelődési házakat, mozikat is — ha nem is akkora, mint alkalmanként hangoztatjuk. Mert ahogyan egy karmesterverseny nem tesz zeneszeretővé több millió embert, ugyanúgy egy rossz krimi sem rontja el a jó ízlésű emberek értékrendszerét. Ám, amint a karmesterverseny is növeli a zenekedvelők hozzáértését, ugyanúgy tartósítja az egyébként is létező színvonaltalanságot egy-egy gyönge tévéprodukció.

3.

A tömegízlés változtatása nem egy-két műsorpolitikai, tantervmódosítási vagy közművelődési döntés kérdése. Nem is propagandaügy, bár boldog lennék, ha egy művészeti tárgyat vagy programot úgy tudnánk reklámozni, ahogyan egy új üdítő italt vagy a nyári divatújdonságokat.

Mindez ugyan segíthet, de leginkább az hozhat változást, ha az embereket a szükség készteti ízlésük módosítására. Ha a munkahelyük, a környezetük, az életmódjuk követeli meg az értékelő apparátus átalakítását. Ha a társadalomnak van olyan emberekre szüksége, akik sohasem jelenthetik ki, hogy: „Miért kellene megváltoztatni az ízlésünket? A rántott hús is megtölti a gyomrot."

Nógrádi Gábor

Vasutasok tanácskozása

Küldöttértekezletet tartott tegnap, szombaton *a Vasutasok Szakszervezetének területi bizottsága* Szegeden, a MÁV Nevelő Otthonának nagytermében. A megjelenteket a küldöttértekezlet levezető elnöke, *Gazsi Lajos* köszöntötte. Az elnökségben foglalt helyet *Kapás Sándorné*, a megyei párt-vb tagja, *Koszorús Ferenc*, a Vasutasok Szakszervezetének főtitkára, *Gulyás János*, a MÁV vezérigazgató-helyettese, *dr. Dobóczky Károlyné*, a Szakszervezetek Csongrád megyei, *Princz László*, a Bács-Kiskun megyei és *Bordi István*, a Békés megyei Tanácsának titkára, és *Lovász Lázár*, a MÁV Szegedi Igazgatóságának vezetője.

A Vasutas Szakszervezet területi bizottságának 1975 és 1980 között végzett munkájáról *Acsai Mihály*, a területi bizottság titkára tartott beszámolót. Elmondta, hogy a *szakszervezeti demokrácia tovább fejlődött.* A taggyűléseken felvetett kérdéseket a szakszervezeti bizottságok és a gazdasági vezetés mindenben *figyelembe vette.* Bővült a bizalmiak jog- és hatásköre. Új fórumrendszer jött létre. Működésének jelentős eredményei vannak. *A szakszervezet a maga eszközeivel segítette a gazdasági feladatok végrehajtását.* Munkájának középpontjában *a verseny* szervezése, a gazdasági célok megvalósításának segítése állt. Az igazgatóság gazdasági eredményeinek javulását elősegítették a munkaversenyek. *Több kommunista műszakot szervezték, a dolgozók kivették részüket a társadalmi munkaakciókból, jelentős pénzösszeggel járultak hozzá a MÁV gyermekintézményeinek fejlesztéséhez. Javult a szociális ellátottság, a munkahelyi légkör.*

Sikerült előbbre lépni *a munkásművelődésben* is. Javultak a dolgozók *élet- és munkakörülményei.* Az egy munkaórára jutó bér öt év alatt átlagosan 29,7 százalékkal emelkedett. Sikerült a létszámot stabilizálni. 1975 óta összesen 712 dolgozó kapott kamatmentes kölcsönt lakásvásárlásra.

A *vasutasdolgozók egészségügyi ellátása tovább javult.* A szegedi rendelőintézetben 20 főfoglalkozású és 18 részfoglalkozású szakorvos dolgozik már. 1979-ben ennek is köszönhetően nagymértékben csökkent a táppénzes napok száma.

Elmondta Acsai Mihály azt is, hogy a területi bizottság gazdálkodását *a tervszerűség és a takarékosság* jellemezte az elmúlt évben. Szólt arról is, hogy 1975 óta az igazgatóság dolgozói közül 7 ezer 530-an üdültek. 862 család kapott beutalót. A gyermeküdültetésben részt vevők száma 3 ezer 300.

Ezután elkezdődött *a vita* a beszámoló fölött. A küldöttértekezlet végén *újjáválasztották* a Vasutasok Szakszervezetének területi bizottságát. A testület elnöke a most nyugdíjba vonuló *Acsai Mihály* lett. *Titkárává dr. Lugosi Józsefet* választották. Az öttagú számvizsgáló bizottság elnöke *Kakuszi Béla* lett. A területi bizottságot a Vasutasok Szakszervezetének országos küldöttértekezletén 21-en képviselik.

Kiállítási kalauzok

Tizennégy színes, képekkel illusztrált, értő szóval eligazító kis füzetet kínál látogatóinak a Múzeumok Csongrád megyei Igazgatósága. A megye múzeumainak *14 állandó kiállításához hasznos vezető* a napokban hagyja el a békéscsabai Dürer Nyomda gépsorait. Az ízléses és okos sorozat darabjai keddtől kaphatók a múzeumokban és tájházakban.

A megye állandó kiállításaihoz és a tájházak anyagához *kalauznak készítették* a múzeumok szakemberei ezeket a füzeteket. A 14 kiadvány bemutatja a Hunok, avarok, magyarok, a Szeged képzőművészete, a Csongrád megyei parasztbútorok és viseletek, a Lucs Ferenc-gyűjtemény, a Móra-emlékszoba, a Vasvirágok és az ember és környezete című szegedi kiállítások anyagát; a kiskundorozsmai szélmalmot, a kopáncsi tanyamúzeumot, a szentesi falumúzeumot, a csongrádi kubikosmúzeumot, a csúcsi fazekasházat, valamint a vásárhelyi Újkőkori és avar kori leletek, illetve a szentesi Irániak és germánok a Dél-Alföldön című kiállítást. A fotókkal illusztrált füzetek szövegeit a múzeum munkatársai: *Juhász Antal, Szelesi Zoltán, Kürti Béla, Zombori István, Gaskó Béla, Dömötör János* és *Nagy Katalin írták.*

A 14 füzetből álló sorozat *darabonként is megvásárolható*, de a múzeum munkatársai három csomagot külön is összeállítottak. *A komplett sorozat* 42 forintba kerül, a *szegedi Móra Ferenc Múzeum kiállításait bemutató*, 7 füzetből álló összeállítás 21 forintba, a *Népművészeti kiállítások—népi műemlékek* hat füzete pedig 18 forintba. A szép tipográfia *Kállai Júlia* tervező munkáját dicséri.

Megbeszélés a ruhagyárban

Öt esztendő telt el azóta, hogy a Szegedi Ruhagyárban megválasztották a vállalati szakszervezeti tanácsot, amely szombaton számolt be munkájáról a főbizalmi—bizalmi küldöttértekezleten. A tanácskozáson részt vett és felszólalt *Tóth Tiborné*, a Ruházatipari Dolgozók Szakszervezetének főtitkára, *dr. Ágoston József*, az MSZMP megyei végrehajtó bizottságának tagja, az SZMT vezető titkára és *Rigó Szilveszter*, a szegedi városi pártbizottság osztályvezetője is.

A küldöttek megtárgyalták és elfogadták a Vállalati Szakszervezeti Tanács írásos, s *Mári Sándornénak*, a VSZT titkárának a szóbeli beszámolóját, majd megválasztották a vállalati szakszervezeti bizottságot és a küldötteket a Ruházatipari Dolgozók Szakszervezete kongresszusára, illetve, a szakszervezetek megyei küldöttértekezletére.

A vállalati szakszervezeti bizottság alakuló ülésén *Juhász Péternét* választották a bizottság titkárává.

Magyar hímzések Szófiában

„Magyar hímzések a XV—XVIII. századból" címmel nyílt kiállítás a budapesti Iparművészeti Múzeum anyagaiból Szófiában. A tárlatot, amelynek megnyitóján jelen volt Sebestyén Jenő, Magyarország szófiai nagykövete is, Emil Alekszandrov, a bolgár kulturális bizottság elnökhelyettese nyitotta meg.